



Op studiereis naar Nederland: samen met collega's leren uit buitenlandse opbouwwerkprojecten

Heusden-Zolder – Directeur Stef Vandebroek heeft dit najaar heel wat belangrijke data in zijn agenda omcirkeld. RIMO Limburg viert zowel in september als in november zijn 20ste verjaardag. De laatste week van september gaat de 2de editie van de Week van Verbondenheid van start en op 17 oktober is het Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede.

het personeel, de vrijwilligers en het grote publiek. In april trokken we met de collega's op studiereis naar Nederland. Daar bezochten we enkele buurt- en opbouwwerkprojecten. Vijf jaar geleden reisden we af naar Schotland. Toen hebben we ervaren dat we heel wat kunnen opsteken van buitenlandse collega's. Bovendien is het een goede teambuildingsactiviteit.

Vrijwilligersfeest

In september nodigen we de sleutelvrijwilligers uit op ons vrijwilligersfeest. We zetten daarmee ook de mensen die heel veel energie in onze lokale projecten steken in de bloemetjes. We verwachten een 250-tal mensen.

Academische zitting

Op 18 november houden we een academische zitting in het Centrum Duurzaam Bouwen in Heusden-Zolder waarop we iedereen welkom heten. Professor Bea Cantillon legt dan uit waarom armoede in Vlaanderen niet

teruggedrongen wordt, ook niet in de periode waarin het economisch wel nog goed ging. Als welzijnsorganisatie verwondert het ons immers dat er nog steeds zoveel armoede heerst en armoedebestrijding nog steeds niet op punt staat.

Week van Verbondenheid 2.0

Naast de festiviteiten staan er ook andere evenementen op de agenda. Van 27 september tot 5 oktober vindt de 2de Week van Verbondenheid tegen Eenzaamheid plaats. De vele dorpsrestaurants in inmiddels tal van Limburgse gemeenten wilden gezamenlijk naar buiten komen met een actie. Ze wilden samen het signaal geven dat waar mensen samen eten, er iets gebeurt en er spontaan solidariteit en sociale netwerken terug op gang gebracht worden. Dorpsrestaurants zijn hefbomen om meer te doen: samen eten is een eerste stap naar gezamenlijke recreatieve, informatieve, beleidsgerichte ... activiteiten. Vorig jaar heb we een tafel van zo'n 3 km kunnen vormen. Dit jaar gaan we de uitdaging aan om 1% van alle Limburgers samen aan tafel te krijgen, ook de meest kwetsbare.

Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede

Dit jaar vindt de actie op 17 oktober in Tongeren plaats. Ik vind het belangrijk om meer volk op de fakkeltocht te krijgen. Het kan toch niet dat er maar 500 mensen bereid zijn om één avond per jaar mee op te stappen tegen armoede. Ik denk dat er veel meer mensen in armoede leven én dat veel mensen daarvan wakker liggen. Als zij de handen in elkaar slaan, moeten we op termijn toch enkele duizenden deelnemers bereiken. In 2012 was er al een flinke groei in het aantal deelnemers, hopelijk zet deze tendens zich de volgende jaren verder.' GS

COLOFON

Teksten: Karel Bollen, Katleen Caymax, Hilde Degol, Geert Desmet, Katrien Franssens, Vera Houben, Peter Meeuwissen, Geert Swennen, Greetje Swerts, Frederik Vaes, Sema Yildiz

Coördinatie: Geert Swennen

Eindredactie: Geert Swennen
Foto's: RIMO Limburg vzw, Bertrand Brughmans, Samenlevingsopbouw Gent
Vormgeving: Kristel Moors
Druk: Drukkerij Aerts

RIMO Limburg vzw
Marktplaats 9 bus 21
3550 Heusden-Zolder
tel. 011/22 21 96
www.rimo.be – info@rimo.be

RIMO

SAMENLEVINGSOPBOUW IN LIMBURG

APRIL • MEI • JUNI 2013
NUMMER 2

BELGIE-BELGIQUE
P.B.
3500 HASSELT
12/2853

JAARGANG 16
DRIEMAANDELIJKS

P509242

RIMO Limburg blikt terug op 2012

Wat verwezenlijkten we het afgelopen jaar? Wat staat er dit jaar op de planning? In dit nummer blikken we terug op 2012 en vooruit op 2013. Eerst geven we het woord aan voorzitter Marcel Kerff. We schotelden hem enkele cijfers voor.

In 2012 organiseerden we meer dan 3000 activiteiten. Daarmee bereikten we ruim 65.000 maatschappelijk kwetsbare mensen.

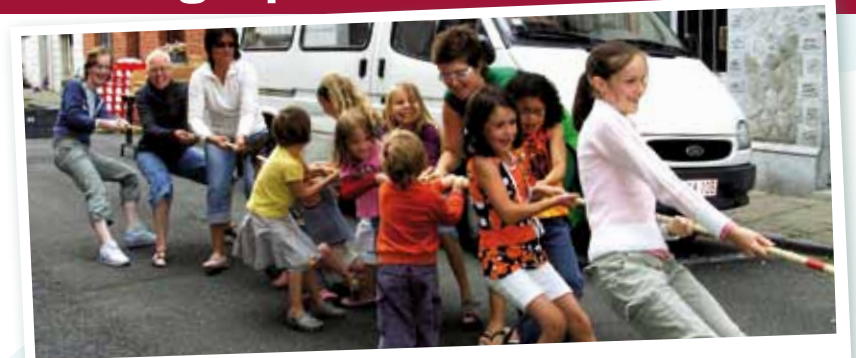
Marcel Kerff: 'Die cijfers bewijzen dat onze organisatie doet wat ze moet doen: mensen met een zwakkere en kwetsbare positie in de maatschappij bereiken. Ze tonen aan dat we op een heel groot draagvlak kunnen rekenen: zowel partnerorganisaties, -verenigingen, beleidswerkers als kwetsbare groepen.'

In 2012 groeide de inzet op het thema wonen stelselmatig. Sociale huisvestingsmaatschappijen doen steeds vaker een beroep op RIMO Limburg.

Marcel Kerff: 'We bouwden heel wat expertise op over huurdersparticipatie in de sociale huisvesting. Sociale huisvestingsmaatschappijen merken dat op, waarderen dat en schakelen ons in.'

De huisvesting van mensen in kansarmoede is een heel belangrijke problematiek. Wonen heeft een grote impact op de levenskwaliteit. Met een goed dak boven je hoofd voel je je al heel wat beter. Het is een eerste stap in het verbeteren van de levenssituatie van mensen.'

2012 was een verkiezingsjaar. RIMO Limburg had bijna 1300 contacten



Samenlevingsopbouw wil niets in de plaats van maatschappelijk kwetsbaren doen, maar hen versterken zodat ze het zelf kunnen.

met het beleid. Die beleidscontacten werden goed voorbereid in 235 werkgroepen waarin meer dan 800 maatschappelijk kwetsbaren participeerden.

Marcel Kerff: 'De manier waarop RIMO Limburg de lokale verkiezingen voorbereide, is een prachtige illustratie van hoe belangrijk wij het bottom-up-principe vinden: beginnen van onderuit, beginnen met de mensen waar rond het draait en hen een stem geven. Dat is eigenlijk wat samenlevingsopbouw wil doen: ervoor zorgen dat maatschappelijk kwetsbaren zelf kunnen vertellen waarover het gaat, waarom ze bepaalde dingen belangrijk vinden. We willen het niet in hun plaats doen, maar hen zodanig versterken dat ze het zelf doen.'

Dat was ook het doel van het verkiezingsproject 'Iedere stem telt': een Vlaams project van de sector samenlevingsopbouw met RIMO Limburg als een van de drijvende krachten. We willen dat thema's als armoedebestrijding, huisvesting, participatie ... op de beleidsagenda komen. Lokale besturen zijn heel

vaak het eerste aanspreekpunt voor kansarmen. Wij moeten er mee voor zorgen dat die lokale besturen oog en oor hebben voor wat kansarmen vragen. Alleen kan je niets verwezenlijken. Als we samen met andere organisaties in de boot stappen, hebben we veel meer invloed op beleidsmakers.'

De toekomst van Limburg ziet er op korte termijn niet rooskleurig uit. De sluiting van Ford Genk en flinke afvloeiingen elders zullen nog jaren nazinderen. Welke gevolgen heeft de crisis voor het opbouwwerk?

Marcel Kerff: 'Maatschappelijk kwetsbare mensen zijn vaak de eersten die de crisis voelen. Een groeiende groep mensen zal nog meer in de knoei geraken. Ook nieuwe armen duiken op: mensen die in moeilijkheden geraken doordat ze hun job verliezen. Het opbouwwerk moet ook hen bereiken.'

Overheden moeten door de crisis bezuinigen. Heel wat gemeenten en de provincie Limburg financieren onze projecten. Zij houden nu de vinger op de knip, ondanks hun wil om projecten over armoede op te zetten.' GS

'Vergeten helden' in de kijker

Beringen – In het boek 'Vergeten helden' tekent buurtwerker Sema Yildiz levensverhalen op van vrouwen op leeftijd. Ze gaat na hoe zowel geëmigreerde als autochtone vrouwen de migratie beleefden.

Migratie is tegenwoordig een beladen begrip. Het roept in brede lagen van de bevolking spanning, zelfs wrevel, op. Migratie leidt vrijwel altijd tot verlies van zekerheden en identiteit. Niet alleen bij de migranten zelf, maar ook bij de oorspronkelijke bewoners. Dit gaat gepaard met angst, onbehagen en terugplooiën op de eigen groep, wat integratie bemoeilijkt. Het is belangrijk dit verlies van identiteit en zekerheden te erkennen en te analyseren. Zo kan je interculturele relaties beter tot stand laten komen.

Heldinnen

In 'Vergeten helden' focust Sema op de migratiebeleving van vrouwen. Vrouwen bekleedden vroeger een heel

andere positie dan mannen. Over de beleving van vrouwen is ook weinig gekend.

De in het boek geportretteerde vrouwen wonen in de Beringse wijk Steenveld. Sema heeft met alle vrouwen een zekere vertrouwensband aangezien ze al jaren actief is als buurtwerker in de wijk. Het idee voor dit project ontstond trouwens door de verhalen die eerder al spontaan naar boven waren gekomen. Ze vormden de kiem voor de verhalenbundel.

Eerst voerde Sema individuele gesprekken met de vrouwen. Daarna bracht ze de vrouwen samen voor een groepsgebesprek. Zo ontstond er interactie tussen de vertellers. Er kwamen ook weer nieuwe elementen in de verhalen naar boven.

Verbondenheid

Door de gesprekken heen leerden de vrouwen uit 'Vergeten helden' elkaar beter kennen. Ze hebben begrip voor elkaars eigenheid en



Buurtwerker Sema tekende de migratieverhalen van tien vrouwen op in 'Vergeten helden'.

geschiedenis. Ze voelen ook veel gemeenschappelijkheden en willen hun emoties en gedachten met elkaar delen. Ze willen elkaar zeker nog vaker ontmoeten. SY

i Sema Yildiz – 0497/58 43 79
sema.yildiz@rimo.be

'Meulenberg vertelt' migratieverhalen

Houthalen-Helchteren – Niet alleen buurtwerker Sema Yildiz verzamelt migratieverhalen in het boek 'Vergeten helden'. In 'Meulenberg vertelt' haalt buurtwerker Vera Houben anekdotes aan over de migratiegeschiedenis van de Houthalense wijk.

Jaren geleden organiseerde buurtwerker Vera een reminiscentie-project in het buurthuis in Meulenberg. Tijdens de sessies met senioren kwamen prachtige verhalen naar boven. Ze besloot er een boek mee samen te stellen.

Vera interviewde tien vrouwen van verschillende origine. Negen vrouwen volgden hun man lang geleden naar België omdat hij hier in de mijn kwam werken. De Belgische vrouw werkte jarenlang voor Kind en Gezin in de wijk Meulenberg.

Vertrouwensband

Er was al een vertrouwensband

tussen de vrouwen en Vera zodat het gemakkelijker was om persoonlijke vragen te stellen en te praten over het verleden.

Vera Houben: 'Ik heb samen met de vrouwen tijdens de interviews gelachen en geweend. Het waren mooie momenten, die ik altijd zal koesteren. Er werden foto's bovengehaald. Die vind je ook in het boek. Bij het bekijken van de foto's kwamen er ook weer verhalen en emoties boven. Soms heftige emoties. Toch was het een opluchting voor de vrouwen om hun verhaal te vertellen.'

Anekdoten

De verhalen in het boek zijn niet per persoon uitgeschreven. De thema's die aan bod komen in het boek zijn o.m. jeugd, taal, heimwee en gezin. We werkten met korte anekdotes en verhalen. Zo ziet men dadelijk hoe iedereen de dingen beleefd heeft. Geen enkel verhaal is identiek.

Enkele vrouwen blijven liever anoniem. Dat respecteert ik. Ik hoop

dat de lezers dit ook begrijpen. Ik leerde de vrouwen ook beter begrijpen door de verhalen. Ik heb hun verhalen letterlijk genoteerd. Niet met grootse woorden, gewoon, zoals we samen praten, de vrouwen en ik.' VH

i Vera Houben – 0497/58 43 48
vera.houben@rimo.be



Buurtwerker Vera: 'Tijdens de interviews heb ik samen met de vrouwen gelachen en geweend.'

Fotografie werpt een ander licht op kansarmen

Sint-Truiden – Communicatie is de rode draad in de vormingsactiviteiten van armoedevereniging OnderOns. Niet iedereen is even welbespraakt, misschien lukt het wel met beelden? De start van een fotoproject.

Hoe werkt een fototoestel? Oefenopdrachten wisselden de moeilijke technische uitleg af. Enkele fototentoonstellingen bezoeken en foto's van bekende fotografen bespreken vormden een leuk intermezzo. Een professionele fotograaf legde de kenmerken van een goede foto uit. Heel wat informatie om te verwerken en zeker niet altijd even gemakkelijk toe te passen.

Fototentoonstelling

De cursisten mochten regelmatig elkaars foto's becommentariëren. Opbouwende kritiek werd niet altijd in dank afgenomen, maar leidde wel tot betere resultaten. Een fototentoonstelling bekroonde onverwachts het leerrijke proces. 'Hemeltje, dit was niet de bedoeling.'



Van foto tot tentoonstelling: armoedevereniging OnderOns leert fotograferen.

Wij hebben alleen maar resultaten van oefenopdrachten!', klonk het. De groep selecteerde de beste resultaten van elke cursist. De afgedrukte foto's bliezen de cursisten achterover: 'Hebben wij die echt gemaakt?' De cursisten kaderden en lijssten de foto's zelf in. Het resultaat was een mooie tentoonstelling met veel lovende commentaar van bezoekers.

Talenten

In het najaar bogen de cursisten zich over de vraag hoe zetten we onze kwaliteiten om in beelden? Dat moet fotomateriaal opleveren voor een

volgende tentoonstelling.

In 2014 eindigt het fotoproject met een apotheose op het podium in CC De Bogaard waarin de talenten van de deelnemers centraal staan. Kansarmen worden te vaak bekeken als mensen met tekorten, beperkingen en miserie terwijl zij ook een schat aan competenties verbergen. Deze mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen schept een positief imago bij henzelf en bij de samenleving. GS

i Greetje Swerts – 0497/58 43 78
greetje.swerts@rimo.be

Nieuwe locatie, nieuwe kansen voor SOMA

Maasmechelen – Eind vorig jaar verhuisde de werking van armoedevereniging SOMA naar een nieuw pand: een villa op de Nijverheidslaan. De grotere locatie met tuin biedt heel wat meer mogelijkheden.

Waarom een verhuizing? Veel bezoekers vroegen om vrijwilligerswerk te mogen doen. Buiten het keukengebeuren en de poets konden we niet veel activiteiten aanbieden. Het gebrek aan ruimte om mensen op een nuttige manier bezig te houden, bracht ons op het idee om een nieuwe locatie te zoeken. Na een lange zoektocht vonden we een groot huis met tuin.

Vrijwilligers

Dankzij de inzet van veel enthousiaste vrijwilligers hebben we op een maand tijd het hele pand geverfd, gevloerd en ingericht tot een gezellige ontmoetingsplaats met veel aparte ruimtes. Op de benedenverdieping is er een grote ruimte, keuken en biljartlokaal. Op de bovenverdieping

vind je de tweedehandswinkel, TV-hoek, bureau, kopieruimte, het computer- en vergaderlokaal.

De verhuizing heeft een grote impact op de werking. We betrekken vrijwilligers en bezoekers nu op hun maat en hun ritme actief bij de dagelijkse werking: koken, koffiehoeke, open haard, poets, winkelen, tuinonderhoud ...

Verantwoordelijkheden

Mensen in armoede spreken hun krachten en capaciteiten aan en zetten ze in de kijker. Ze krijgen de kans om zelf mee verantwoordelijkheden op te nemen. Dat bevordert niet alleen hun

eigen groeiproses, het versterkt ook het groepsgevoel. Het is voor iedereen belangrijk om op een of andere manier iets te kunnen betekenen in een groter geheel. Om nog meer mensen te activeren starten we in de lente met tuinieren, composteren en kippen houden. In samenwerking met Velt leggen we een biologische groentetuin aan. De oogst verwerken we groten-deels in onze keuken. GD

i Joke Aerts & Geert Desmet
089/77 73 37
joke.aerts@rimo.be
geert.desmet@rimo.be



In SOMA kunnen kansarmen hun talenten ontdekken en ontwikkelen.

Wijerdijk en Klaverweide in beweging

Beringen – In 2012 gaf de stad Beringen de wijk Wijerdijk en Klaverweide een opfrisbeurt: van nieuwe verharde paden, een petanquebaan tot aanplanting van nieuw groen. Dankzij subsidies van het Federaal Impulffonds kwamen er speelpleintjes, een hangplek, rustplek en picknickbank.

Opbouwwerker **Vivi Theunissen**: 'Het heeft een tijdje geduurd, maar het was het wachten waard. De wijk is nu helemaal opgeknapt. We creëerden plekken in de wijk waar buurtbewoners kunnen samenkomen. We hopen dat de bewoners hier veel gebruik van gaan maken en dat ze het goed onderhouden.'

Team Ambiance

Om meer beweging in de wijk te krijgen groepeerden enkele buurtbewoners zich in Team Ambiance. Samen willen ze meer ambiance in de wijk brengen. Met provinciale steun organiseerden ze

al activiteiten zoals een iftar-avond, een bezoek aan het mijnmuseum, soephoeken ...

Opbouwwerker **Liesbeth Brusselsaers**: 'Team Ambiance is een groep enthousiaste bewoners, waarbij zowel jong als oud de handen in elkaar slaan om fijn samen te wonen in de wijk. Activiteiten zijn hierbij belangrijk omdat mensen elkaar zo ontmoeten.'

Team Ambiance hangt ook posters aan de ramen met spreken van Bond zonder Naam. Zo wil het mensen aanzetten tot goede contacten met de burens onder het motto 'beter een goede buur, dan een verre vriend'.

Tuinproject

Dit jaar start een tuinproject met steun van de provincie Limburg. Bewoners leren hoe ze groenten kunnen kweken in hun tuin.

Projectmedewerker **Lutgarde Wellens**: 'In de wijk wonen heel veel verschillende culturen. Elke cultuur heeft haar specifieke gerechten en

haar favoriete groenten. Een lesgever gaat ons leren hoe we een moestuin aanleggen. Hopelijk groeien de groenten goed in de tuinen en komen mensen zo ook in contact met elkaar.'

KF

i Lutgarde Wellens – 0497/58 43 50
lutgarde.wellens@rimo.be



Nieuwe hang-, speel-, picknick- en rustplekken voor jong en oud

Steenveld kleurt groen

Beringen – Steenveld is een sociale woonwijk van de Kantonnale Bouwmaatschappij. Dankzij verfraaiingswerken is het een mooie, groene wijk met veel openbare pleintjes.

In 2012 liet de stad Beringen werken uitvoeren in de wijk Steenveld om de omgeving te verfraaien. Voetpaden, openbaar groen ... alles werd aangepakt. Ook de bewoners zelf droegen hun steentje bij.

Buurtwerker **Sema Yildiz**: 'De stad Beringen voorziet jaarlijks een budget voor buurtbeheer. Met dit budget kunnen buurtbewoners mee beslissen over het openbaar groen. Dan moeten ze wel ook zelf de handen uit de mouwen steken. Zo plantten we al heel wat mooi groen aan.'

Zonder is gezonder

De Vereniging voor Openbaar Groen riep het groenomvormingsproject van Steenveld in 2012 uit als winnaar in de

categorie 'Zonder is gezonder'. Noch bij de aanleg noch bij het onderhoud komen er sproeistoffen aan te pas. Als prijs kreeg de stad een geldbedrag dat geïnvesteerd wordt in bijkomend groen voor de wijk.

Compostpark

In zo'n groene wijk vallen er in de herfst heel wat bladeren. Afgelopen herfst trokken buurtbewoners met dat bladafval voor het eerst naar het compostpark. Het Delhaizefonds van de Koning Boudewijnstichting en de Kantonnale Bouwmaatschappij zorgden voor financiering. Vrijwilligers in de buurt kregen een opleiding tot compostmeester en houden nu wekelijks het compostpark open.

Sema Yildiz: 'Buurtbewoners kunnen nu met hun composteerbaar groenafval terecht in het wijkcompostpark. De vrijwilligers zijn erg enthousiast en we hebben ondertussen al heel wat leden. Nu is het wachten tot het groenafval echte compost wordt. Die compost kunnen de leden komen



In het compostpark kunnen buurtbewoners groenafval composteren.

halen of we gebruiken het voor de groenaanplantingen in de wijk.'

KF

i Sema Yildiz – 0497/58 43 79
sema.yildiz@rimo.be

Sociale inclusie door muziek

Maasmechelen – In 1975 ontstond in Venezuela een spraakmakend concept van muziekeducatie dat bij maatschappelijk kwetsbare kinderen veel beter bleek te werken dan het traditioneel muziekonderwijs. Het bleek bovendien een krachtig middel tegen sociale uitsluiting: de jonge muzikantjes doen het veel beter op school en komen minder in aanraking met criminaliteit.

El Sistema, zoals het Venezolaanse concept heet, kreeg wereldwijd navolging in tientallen landen. Tot voor kort was Vlaanderen nog een witte vlek, maar daar komt nu verandering in.

Samen met het Streekfonds Een Hart voor Limburg nam RIMO Limburg vanaf het najaar 2011 het voortouw om bij diverse actoren interesse te wekken voor het inspirerend model. Marco De Souza van het Amsterdamse Leerorkest kwam op onze uitnodiging zijn aanpak toelichten voor geïnteresseerden uit o.a. muziekacademies, het Lemmensinstituut, jeugdwelzijnswerk en

opbouwwerk. Vervolgens ging een kerngroep aan de slag om een experiment op de rails te zetten.

Pilootproject

Dankzij middelen van de provincie en het Streekfonds konden we in september een tweejarig experiment opstarten in twee basisscholen in Maasmechelen. Studenten van het Lemmensinstituut komen er wekelijks lesgeven aan kinderen van het eerste leerjaar. De studenten maken de leerlingen op speelse wijzen

vertrouwd met ritmes en melodieën. Zij leggen als het ware een muzikaal tapijt waarop ze in het tweede leerjaar, samen met de Maasmechelense academie en Kinderacademie, verder werken met muziekinstrumenten.

We staan nu voor de uitdaging om het experiment inhoudelijk te verdiepen, te verbreden naar andere gemeenten en te bestendigen in een duurzame structuur. Daartoe wordt een vzw opgericht die deze Limburgse variant op El Sistema verder uitbouwt. PM



Studenten muziekpedagogie maken leerlingen op speelse wijzen vertrouwd met ritmes en melodieën.

'Samenwerking geeft onze onderwijsvisie een nieuwe boost'

Marc Erkens is departementshoofd van de opleiding muziek van LUCA School of Arts (vroeger beter bekend onder de naam 'Lemmensinstituut'). We vroegen hem wat de meerwaarde van dit project is voor zijn hogeschool.

Marc Erkens: 'Het project in Maasmechelen geeft onze afstudeer-richting muziekpedagogie een gedroomde gelegenheid om haar maatschappelijke relevantie in een agogische context te bewijzen. Dankzij dit project krijgen wij de kans om te laten zien dat we ook op een maatschappelijk terrein pijlen op onze boog kunnen ontwikkelen. Onze studenten krijgen de gedroomde gelegenheid om competenties te ontwikkelen op een terrein dat niet alleen een kolossale uitdaging te bieden heeft, maar bovendien heel erg toekomstgericht is. Sociale

inclusie, kansarmenbeleid, het zijn dé kernwoorden van de samenleving van morgen.

Niet alleen de studenten bereiden zich zo op 'morgen' voor. Zij doen deze oefening mee in het kader van hun afstudeerproject en worden gecoacht door een team van professionals dat door deze nieuwe situatie gedwongen wordt om intensief na te denken en via onderzoek nieuwe wegen te ontsluiten om muziek als taal, als creatieve uiting, als cultureel ontvoogdingsmedium te ontwikkelen. Zo bouwen we nieuwe expertise op.

Het project is dus belangrijk voor onze opleiding om vier heel duidelijke redenen. We bieden onze studenten een heel duidelijk toekomstperspectief. We staan hierdoor op de kaart van het hoger muziekonderwijs in Vlaanderen. We werken samen met nieuwe partners in de sociale sector die onze

expertise vanuit een heel andere invalshoek bekijken en daarmee onze onderwijsvisie een nieuwe boost geven. En ten slotte, we doen goed werk waar heel erg veel voldoening uit te halen valt. Geloof me, dat doet deugd.'



Marc Erkens

i Peter Meeuwissen – 0497/58 43 51
peter.meeuwissen@rimo.be

RIMO-magazine schotelde enkele medewerkers drie vragen voor:

Ingrid Stas
opbouwwerker bij
Trefpunt Armoede



Jurgen Vanhees
opbouwwerker in
Houthalen-Helchteren



Emine Sahin
buurtwerker in Genk



Wat heb je bereikt in 2012? Wat waren de belangrijkste resultaten?	Wat zijn je belangrijkste voornemens voor 2013?	Wat zijn de belangrijkste uitdagingen voor 2013?
Het mooiste resultaat was de succesvolle editie van de Limburgse dag van de armoede op 17 oktober. Alle armoedeverenigingen waren erbij betrokken, zowel bij het podiumprogramma als het beleidsdossier. Het was een dag van, voor en door de mensen.	Een website ontwikkelen voor het Trefpunt Armoede met het oog op de bekendmaking en verdere profilering van het Trefpunt. Samen met de verenigingen de problemen van armoede meer zichtbaar maken zowel bij het beleid als bij anderen.	Het is een uitdaging om, samen met de werkgroep 17 oktober, de verenigingen en de mensen, ervoor te zorgen dat de Limburgse dag van verzet tegen extreme armoede opnieuw een succesvolle editie wordt. Een dag van, voor en door de mensen!
De opening van het mooi gerenoveerde buurtlokaal 'De Schanshof' in de wijk De Standaard. Samen met een hele bende toffe vrijwilligers creëerden we hier opnieuw een trefpunt voor de mensen in de wijk. Ontmoetingsmomenten zoals soephoeken, wijkfeest, garageverkoop... brachten heel wat mensen samen.	De bestaande vrijwilligerswerking verder ondersteunen en het huidige aanbod uitbreiden zodat we zoveel mogelijk mensen blijven bereiken en inspelen op de noden van de wijk. Samenwerken met verschillende organisaties. Oog blijven hebben voor de meest kwetsbaren.	De link met het beleid behouden en zitdagen organiseren in de wijk. De huidige vrijwilligersgroep uitbreiden. De samenwerking met andere organisaties verder uitdiepen. Via huisbezoeken en overleg met partners nagaan wat de noden zijn en er gericht op inspelen.
Voor de projectverkenning legde ik 83 huisbezoeken af en ging gesprekken aan met professionelen, verenigingen en sleutelfiguren in Waterschei. Zo heb ik heel wat mensen leren kennen en veel verhalen gehoord. Daarnaast vonden er heel wat activiteiten in het buurthuis plaats.	Ontmoetingen stimuleren en multicultureel samenleven staan centraal. Ik wil de bestaande activiteiten zoals het kerstfeest, kookproject, bloemenmarkt, zomeruitstap ... verderzetten met extra aandacht voor de meest kwetsbare inwoners van Waterschei.	Mijn wijkanalyse grondig afronden en meer inzetten op de structurele problemen in de wijk. Samen met de wijkmanager een nieuw project opzetten rond goede burenccontacten. Hierbij willen we ons vooral baseren op en vertrekken vanuit het positieve in de wijk.

Rudi Bloemen
projectleider wonen & opbouwwerker in Overpelt



Nathalie Pirenne
opbouwwerker in Bilzen



Michaël Herbots
buurtwerker in Genk



Sara Coemans
stafmedewerker & opbouwwerker in Houthalen-Helchteren



Samen met het Sociaal Huis in Overpelt legde ik de fundamenten voor het project 'Onderbescherming en proactief handelen'. Overpelt is hiervoor pilootgemeente. We overlegden met welzijnsdiensten, bezochten meer dan honderd 80-plussers, bevroegen mensen in armoede, verspreidden info...

Ik wil het pilootproject dat we op gang trokken, resultaatgericht begeleiden. Dit betekent dat we samen met het Sociaal Huis en mensen met een beperkt budget verbeteracties oppakken die armoede en sociale uitsluiting opsporen en aanpakken.

We willen dat mensen het recht op maatschappelijke dienstverlening benutten en contacten opbouwen. Hoe weet je wie dit niet doet? Hoe bereik je deze mensen? Kent men zijn rechten? Hoe verkleinen we de stap naar het Sociaal Huis? Tastbare initiatieven hierrond opzetten is de uitdaging.

De oprichting van de dorpspunten in Hees en Nieuw Sint-Truiden. Hiermee willen we kansarme senioren bereiken en informeren. In Hees startte we ook met het Zomercafé: een plek die op een laagdrempelige manier een ontmoetingsplaats vormt voor mensen en een oud gebouw opwaardert.

De verzelfstandiging van de dorpspunten in Hees en Nieuw Sint-Truiden en de opstart van een dorpspunt in Neerpelt. Ik ga de noden van kwetsbare senioren in kaart brengen en hierop inspelen. In het najaar wil ik een geslaagde studiedag organiseren over dorpspunten en -restaurants.

In Hees willen we een oplossing zoeken voor de vervoersproblemen die vereenzaamde senioren vaak ondervinden. Voor alle dorpspunten en dorpsrestaurants blijft het bereiken en opsporen van kansarme senioren een van de grootste uitdagingen.

Een geslaagde verkenning waarbij ik veel bewoners van de wijk Termien leerde kennen via huisbezoeken en soephoeken. Ik bouwde een goede verstandhouding uit met de bestaande bewonersgroepen. Samen met partners in de wijk werkte ik een project met blokgesprekken uit.

Geslaagde blokgesprekken tussen de nieuwe en oude bewoners van de 'gele appartementen'. Bewonersgroepen ondersteunen en toch zorgen dat ze eigenaar blijven van hun activiteiten. Een activiteiten-aanbod uitwerken en hierbij ook nieuwe bewoners bereiken.

Contacten tussen bewoners staan centraal, zowel bij de blokgesprekken als bij het versterken van het activiteitenaanbod. De uitdaging is dat er contacten ontstaan tussen oude en nieuwe bewoners, tussen generaties en tussen culturen.

Ik startte als kersverse opbouwwerker in Houthalen-Oost. Ik legde 80 huisbezoeken af en leerde heel wat nieuwe gezichten kennen. Ik legde contacten met het OCMW, Stebo, jeugdwerk, schoolopbouwwerk ... Ik trok de krijtlijnen van een nieuw seniorenproject: het bezoekersteam.

Samen met het Sociaal Huis wil ik het bezoekers-team voor 80-plussers verder uitbouwen waarbij vrijwilligers geregeld een bezoek brengen aan de 80-plussers van Houthalen-Oost.

Ik wil alle vrijwilligers, zowel de senioren als de jongeren, zo goed mogelijk ondersteunen en enthousiasmeren. Ook het Sociaal Huis wil ik ondersteunen bij het verderzetten van het bezoekersteam. In 2014 neemt het Sociaal Huis het bezoekersteam immers over.

Wasda blaast 15 kaarsjes uit

Genk - Sinds 1997 bekommert opbouwwerker Magda Remans zich om de woon- en leefomstandigheden van alleenstaande mannen die noodgedwongen in logementshuizen wonen. Samen met vrijwilligers stampte ze Wasda uit de grond: de vereniging voor logementsbewoners. Afgelopen zomer werd het 15-jarig bestaan van het opbouwwerkproject voor logementsbewoners en het 10-jarig bestaan van het woonproject in de Vennestraat gevierd.

Magda Remans: 'We organiseerden een groot straatfeest met optredens. We bouwden ook een tentoonstelling uit over de geschiedenis van de logementshuizen. Tekst en beeld toonden hoe alleenstaande mannen die in de mijn werkten een kamer kregen in een logementshuis, hoe de woonomstandigheden er dankzij de sanering op vooruit gingen, hoe er van de 398 bedden in meerpersoonkamers

175 eenpersoonkamers overbleven, hoe activiteiten en diensten de leefbaarheid verbeterden ... Met een bus kregen bezoekers een 'guided tour' langs de belangrijkste Genkse locaties doorheen de geschiedenis van de logementshuizen. Er was ook een jubileumviering en een officieel moment met de verschillende projectpartners: huisvestingsmaatschappij Nieuw Dak, het CAW dat instaat voor de woonbegeleiding van de logeurs en RIMO Limburg dat met betrokkenheid van het OCMW een activiteiten- en dienstenaanbod uitbouwde.'

Was-da, mag-da

In 2013 ronds RIMO Limburg het opbouwwerkproject voor logeurs af. Wasda blijft als vereniging op zelfstandige basis ontmoetingsmomenten voor logementsbewoners organiseren. De vereniging kreeg trouwens niet meteen de naam Wasda. Dat Wasda rijmt op Magda is geen toeval.



Wasda organiseert ontmoetingsactiviteiten voor logementsbewoners.

Magda Remans: 'Enerzijds verwijst de naam naar de eerste wasmachine in de wijk Nieuw Texas die deel uitmaakte van het dienstenaanbod voor logeurs. Anderzijds werd mijn naam verhaspeld. Eerst was er de naam, daarna pas de verklaring. Een van de logeurs maakte er een naamwoord van: Wij allen samen doen alles.' GS



Magda Remans - 0497/58 43 77
magda.remans@rimo.be

Van speelplein tot sociaal buurtpark

Kinrooi - In juni 2012 werd het buurthuis van de wijk Zielderveld/Natterveld officieel heropend. Met een natje en een droogje vierden het gemeentebestuur, de partners en de buurtbewoners de opening van het sociaal buurtpark.

Sinds 2011 is er in en rondom het buurthuis veel veranderd. In 2011 kreeg het speelplein nieuwe speeltoestellen en legden de buurtbewoners zelf een petanqueterrein met vier banen aan. Dankzij subsidies van Buiten Gewone Buurt kwam er in 2012 een afdak met enkele picknickbankjes tussen het buurtlokaal en het petanqueterrein.

Buurthuis

Het buurthuis is van binnen volledig gerenoveerd: met nieuwe toiletten, meubilair, vloer, plafond en een goed uitgeruste keuken. Enkele buurtbewoners verfdn het lokaal in de kleuren die de buurt zelf had uitgekozen. Dit jaar geven ze de buitenkant van het buurthuis een likje verf.

Buurtactiviteiten

De bewoners kunnen de jaarlijkse buurtactiviteiten (nieuwjaarsborrel, buurtbarbecue ...) nu in een mooie omgeving organiseren waar alles voorhanden is. Ook de petanquebanen brengen de gehoopte dosis plezier met zich mee. In de lente en zomer spelen een 35-tal bewoners, jong en oud,

petanque. Dankzij dit succes heeft de buurt zelfs beslist om in de herfst en winter twee keer per maand een kaart- en spelavond te organiseren om de buurtsamenhang niet te laten verwateren. KC



Katleen Caymax - 0497/58 43 43
katleen.caymax@rimo.be



De wijk toverde het oude buurtlokaal om tot een gezellige ontmoetingsplaats waar er voor iedereen iets te beleven valt.

Woonwagengewoners nodigen buurt en beleid uit

Hasselt/Maaseik - In juni 2012 vond het evenement 'Buurten bij woonwagengewoners' plaats op de woonwagenterreinen van Hasselt en Maaseik. Vzw Ons Leven, RIMO Limburg en de provincie Limburg nodigden zowel buurtbewoners als lokale ambtenaren uit om er kennis te maken met (het leven van) woonwagengewoners.

De woonwagenterreinen in Hasselt en Maaseik zijn uitstekende praktijkvoorbeelden. Ze vormen de ideale locatie voor een opendeurdag. We legden de bezoekers eerst uit hoe de terreinen tot stand kwamen en wezen op de nood aan meer terreinen waar woonwagengewoners terecht kunnen met hun 'huizen op wielen'. We wierpen ook een blik op wie woonwagengewoners precies zijn: geen campingbewoners of voorreizigers, maar Voyageurs. Daar bestaan immers veel misvattingen over.

Straattheater

Omdat één beeld meer zegt dan duizend woorden volgde er na de uitleg een geleid bezoek aan



Via straattheater tonen Voyageurs hoe ze leven en maken ze komaf met clichés.

het woonwagenterrein. Voor de gelegenheid stelden we de fototoonstelling 'Woonwagengewoners in de kijker' tentoon tussen de woonwagens.

Veel voyageurs munten uit in creativiteit en expressiviteit. Dat bleek eens te meer uit het straattheaterfragment over het leven als Voyageur waarop ze de bezoekers na de rondleiding trakteerden. Met een live-optreden en openluchtfilm sloten we de opendeurdag af.

Politieke acties

De opendeurdagen waren de

laatste van een lange reeks beeldvormingsacties die we de voorbije jaren organiseerden om de perceptie over woonwagengewoners en -terreinen te verbeteren. Dit jaar richt Ons Leven vzw zich vooral op politieke acties. Er moet immers werk gemaakt worden van extra standplaatsen en daar hebben we het beleid voor nodig. Met acties op Vlaams, provinciaal en lokaal niveau belooft het een druk jaar te worden met hopelijk ook de broodnodige resultaten. HD



Hilde Degol - 0497/58 43 86
hilde.degol@rimo.be

OCMW adopteert Het Open Poortje

Lummen - Vanaf juli ondersteunt het OCMW armoedevereniging Het Open Poortje. Na 4,5 jaar gaat opbouwwerker Katleen Caymax een nieuwe RIMO-uitdaging aan. Voor een vlotte wissel verkende Evelien Emmers, maatschappelijk werker bij het OCMW van Lummen, samen met Katleen het verenigingsleven van Het Open Poortje.

Evelien, wat zijn jouw ervaringen met Het Open Poortje tot nu toe?

Evelien Emmers: 'Ondanks de uitleg van Katleen wist ik niet goed wat te verwachten. Je komt pas te weten wat het inhoudt als je er zelf in staat. Ondertussen heb ik Het Open Poortje en de groep beter leren kennen. Ik merk dat mensen stilaan meer en meer naar mij komen, terwijl ze aanvankelijk altijd naar Katleen gingen.'

Opbouwwerk is helemaal nieuw voor jou. Hoe bevalt deze manier van werken je want je werkt ook nog voor het OCMW?

'Ik dacht altijd dat ik in de administratieve hulpverlening zou terechtkomen. Het opbouwwerk heeft me gelukkig positief verrast. De juiste balans vinden tussen Het Open Poortje en de sociale dienst van het OCMW lukt nog niet altijd. Wel kan ik beter prioriteiten stellen en denk ik niet meer aan mijn OCMW-taken als ik in Het Open Poortje ben. Ik voel me steeds beter in mijn rol als ondersteuner van de vereniging. Ik wil me graag nog meer verdiepen in de leefwereld van mensen in armoede omdat zij toch een andere kijk hebben op veel zaken.'

Wat wil je in de toekomst bereiken?

'Ik hoop enkele goede vrijwilligers te vinden om de werking te versterken.

Heel belangrijk vind ik dat mensen zich goed blijven voelen in Het Open Poortje. Mijn grootste uitdaging is om zelf ideeën in te brengen en mij het project eigen te maken, zodat we als werking kunnen blijven groeien!' KC



Katleen Caymax - 0497/58 43 43
katleen.caymax@rimo.be



Evelien Emmers neemt de fakkel over.

Meer verbonden, minder eenzaam

Bilzen – Dorpsrestaurants maken hun rol om mensen samen te brengen waar. Je kan er gezond, gezellig, goedkoop en gemakkelijk met veel zin gaan eten. Dorpsrestaurants zijn echter meer dan een voorziening. Eens ze gestalte krijgen, worden ze een springplank om weer een stap verder te zetten.

Als je naar deelnemers van dorpsrestaurants luistert, is eenzaamheid een vaak terugkerend thema. In eerste instantie ga je in op individuele bemerkingen en getuigenissen. Na verloop van tijd kriebelt het ... kunnen we dat blijven aanzien zonder er wat structureels aan te doen? Naar het voorbeeld van Nederland beslisten we om een actie te organiseren die extra aandacht vraagt voor eenzaamheid: de Week van Verbondenheid tegen Eenzaamheid.

Week van Verbondenheid

Het werd een succes. Ruim 100 activiteiten verspreid over de provincie Limburg vonden plaats in de Week van Verbondenheid. Op een heel vanzelfsprekende en ongedwongen manier werd eenzaamheid zo onderwerp van gesprek, vertelden mensen over hun ervaring en beleving, zochten ze naar antwoorden voor hun eigen situatie én bleken ze solidair met mensen die het er moeilijk mee hadden. Wat bij mensen leeft, krijgt ook een weerklank naar het beleid toe. Ook ministers en gedeputeerden toonden hun betrokkenheid bij evenementen in de Week van Verbondenheid.

Langste eettafel

De blikvanger was het organiseren van



Op naar de Langste eettafel. In 29 Limburgse gemeenten zaten bijna 6000 mensen samen aan tafel.

de Langste eettafel. Hierbij koppelden we verschillende eetinitiatieven in de loop van de actieweek virtueel aan elkaar tot een 'super-eettafel'. In totaal schoven in 29 Limburgse gemeenten 5996 mensen samen aan tafel.

Op verschillende manieren besteden we aandacht aan het hebben van een sociaal netwerk. Het was een 'Kom erbij'-oproep naar kwetsbare bewoners. We brachten eenzaamheid in beeld als maatschappelijk relevant thema.

Handreikkaartjes

We deelden handreikkaartjes uit als instrument. De kaartjes zijn een manier om mond-tot-mondreclame concreet en tastbaar te maken. Mensen die al ergens bij horen, nodigen 'op papier' anderen uit om deel te nemen aan een dorpsrestaurant of verenigingsactiviteit. Het kan ook een aanzet zijn om samen een kop koffie te drinken en zo mekaar weer in het

oog te krijgen.

Nieuwe actieweek

Gesterkt door de ervaringen van 2012 organiseren we van 27 september tot 5 oktober opnieuw een Week van Verbondenheid tegen Eenzaamheid. We breiden het gamma activiteiten uit. De samenwerking met andere organisaties, diensten en verenigingen zal sterker uit de verf komen en we benadrukken het belang van vrijwilligerswerk. De handreikkaartjes komen uiteraard terug en ook de langste eettafel want samen eten verbindt mensen.

Alleen wordt de lat nu een stuk hoger gelegd: we moeten nog meer mensen bereiken. De gedeputeerde van Welzijn daagt ons uit om 8500 mensen of 1% van alle Limburgers in de actieweek aan tafel te brengen. Natuurlijk nemen we die handschoen op. Maar we laten ons niet verleiden om het blikveld te beperken tot de actieweek.

We streven naar het bekomen van blijvende effecten. Concreet vertaalt zich dat in middelen en methoden om de sociale cohesie te versterken, in hulp voor maatschappelijk kwetsbare mensen om de stap te zetten naar activiteiten, en in actie van omwonenden voor bewoners die – vaak door fysieke, psychische of materiële redenen – sociaal geïsoleerd (dreigen te) raken. Pas dan mogen we echt van een succesvol project spreken. KB



Karel Bollen – 0497/58 43 68
karel.bollen@rimo.be

Bij verkiezingen telt ieders stem

Limburg – 'Ieders stem telt 2012' liet de stem van maatschappelijk kwetsbaren luid en duidelijk weerklinken in de lokale stem-busslag van 14 oktober 2012. Een participatief project bij uitstek: een representatieve prioriteitennota met betrokkenheid van een ruime groep kansarmen, langdurig zieken, mensen in schuldbemiddeling, allochtonen, senioren ...

12 werken

Onder impuls van RIMO Limburg gingen 16 Limburgse welzijnsorganisaties de uitdaging aan om armoedebestrijding op de politieke agenda te plaatsen. Alle partnerorganisaties gingen voor 'Ieders stem telt' in dialoog met meer dan duizend Limburgers die dagelijks aan den lijve ondervinden wat het is om in armoede te leven. Dit hele proces mondde uit in een prioriteitennota met 12 concrete maatregelen op het vlak van armoedebestrijding.

Lobbywerk

De volgende stap was de beleidsvoorstellen aan de man of vrouw brengen. Met de prioriteitennota in de hand gingen we bij elke politieke partij

langs, dat was toch het voornemen. Een huzarenstukje van om en bij de 250 contacten. Uiteindelijk voerden we 107 gesprekken met lokale politieke partijen, de overige kregen de prioriteitennota in de bus. Een krachtadig armoedebeleid via doelgroep participatie was onze belangrijkste eis.

Debatten

In de aanloop naar de verkiezingen organiseerden we 3 politieke debatten. In Hasselt organiseerden we een provinciaal debat in het provinciehuis. In Genk en Sint-Truiden debatteerden de lijsttrekkers over de thema's maatschappelijke dienstverlening, onderwijs, wonen, werkgelegenheid en leefbare woonomgeving.

Sociale stemtest

Op basis van duizenden gesprekken met maatschappelijk kwetsbare mensen in Vlaanderen en Brussel ontwikkelden politicoloog Dave Sinardet en het onafhankelijk studie bureau Tree Company de Sociale stemtest. Met deze online stemtest kon je jouw mening aftoetsen aan de standpunten van de politieke partijen over energie, wonen, gezondheidszorg, onderwijs, armoede

Vorming

We gingen ook zelf aan de slag met de Sociale stemtest in heel wat groepen van maatschappelijk kwetsbaren. We ontwikkelden vormingsmomenten op maat waarbij we niet alleen de Sociale stemtest maar ook de bevoegdheden van de gemeente in beeld brachten. Ook vragen als waar staan politieke partijen voor, hoe moet je geldig stemmen en hoe wordt een stad of gemeente bestuurd kwamen aan bod.

Na de stembusslag

Om onze prioriteiten nog wat kracht bij te zetten hielden we een actie op de installatievergaderingen van de gemeenteraden. Gewapend met flyers en potloden vroegen we aan alle gemeenteraadsleden om ook een sociaal beleid te voeren.

Daarmee was de kous nog niet af. Dit voorjaar organiseerden we zes Trefdagen armoede in Hasselt, Genk, Beringen, Sint-Truiden, Houthalen-Helchteren en Maasmechelen. We borduurden verder op het succes



Op een bierkaartje kon je noteren wat je als burgemeester zou veranderen.

van een eerste Trefdag armoede in Leopoldsburg in oktober 2012. We brachten mensen in armoede, beleidsmakers en organisaties die in aanraking komen met mensen in armoede samen om te debatteren over armoedebestrijding en sociale uitsluiting. De Trefdagen armoede dienden als inspiratiebron om armoede aan te pakken. Met de opmaak van het lokaal beleidsplan in het vooruitzicht bood het relaas van de trefdagen armoede concrete actiepunten.

Binnen een klein jaar staan er weer verkiezingen voor de deur. Achter de schermen werken we alvast hard aan 'Ieders stem telt 2014' om de stem van maatschappelijk kwetsbare groepen te laten weerklinken op het Vlaams, federaal en Europees niveau.

FV



Frederik Vaes – 0497/58 43 80
frederik.vaes@rimo.be



Tijdens een marktactie stelden 16 welzijnsorganisaties hun prioriteitennota over armoedebestrijding voor.



Achter de schermen: in de keuken zijn heel wat ijverige vrijwilligers in de weer.